

Borg IKT-forum
- status og resultater 2002

av
Frode Ramstad Johansen

STØ
Desember 2002
OR.38.02

RAPPORTFORSIDE

Rapportnr: OR.38.02	ISBN nr: 82-7520-473-9 ISSN nr: 0803-6659	Rapporttype: Åpen
Rapporttittel: Borg IKT-forum - status og resultater 2002		Forfatter(e): Frode Ramstad Johansen
Prosjektnummer: 380640	Prosjekttittel: Borg IKT-forum	
Oppdragsgiver(e): Fredrikstad kommune, Sarpsborg kommune		
Oppdragsgivers referanse: Per Erik Simonsen (Fredrikstad kommune) og Tore Hansen (Sarpsborg kommune)		
Resymè: Rapporten redegjør kort for utviklingen av Borg IKT-forum i 2002. Forumet er et medlemsbasert kompetansenettverk for IKT-næringen i nedre Glomma, som består av rundt 100 bedrifter iberegnet forskning og høyskole. 39 av bedriftene i regionen er medlem av forumet ved årsskiftet.		
Emneord: * IKT-forum * IKT-næring * Nedre Glomma	Tilgjengelighet: Denne side: Åpen Denne rapport: Åpen	Antall sider inkl. bilag: 12
Godkjent Dato: .12 februar 2003		
Frode Ramstad Johansen prosjektleder (sign)		Roar Varildengen instituttleder (sign)

Borg IKT-forum

Borg IKT-forum er en medlemsorganisasjon med styre og sekretariat. Forumet har endret strategi og redusert antall medlemsmøter på bekostning av færre og mer aktuelle frokostmøter, mens styret møtes månedlig. Styret består av ledere fra IT-bedrifter i regionen.

Forumet arbeider nå med å styrke samarbeidet med kommunene om næringsutvikling og etablere samarbeidsnettverk/-prosjekter mellom interesserte IT-bedrifter. Det har foregått endel aktiviteter mellom noen av medlemmene innenfor produkt- og prosjektutvikling, samt undervisningstøtte overfor høgskolen.

Antallet medlemmer ved årsskiftet var 39 bedrifter, inkludert Høgskolen og den regionale forskningsstiftelsen Stiftelsen Østfoldforskning.

Det har vært gjennomført 9 styremøter og 3 medlemsmøter i 2002.

Hovedsiktemålet med nettverket er å bidra med å:

- *"Profilere og markedsføre medlemmenes brede kompetanse og produkter ovenfor offentlige myndigheter, institusjoner og potensielle kunder i inn- og utland.*
- *Hjelp medlemmene i utviklingsprosjekter eller andre relevante tiltak der minimum 2 av nettets medlemmer skal delta.*
- *Igangsette kompetansehevende tiltak som fagseminarer, foredrag, presentasjoner, bedriftsbesøk, fellesreiser til fagmesser og møter med kompetansemiljøer i inn- og utland.*
- *Etablere møteplasser der medlemmene uformelt kan bli bedre kjent og diskutere, produkter/produktverktøy, utviklingstrender eller prosjekter og felles utfordringer. Nettverket skal også søke å etablere en egen Web-side til nytte og bruk for medlemmene.*
- *Styrke utdanning og rekruttering til medlemsbedriftene ved å være et bindeledd mellom myndigheter, utdanningsinstitusjoner og bedrifter, og å være en aktiv pådriver for å oppgradere og modernisere relevant utdanning.*"

Nettadressen er <http://www.borg-ikt.org>.

Styret har i 2002 bestått av følgende ledere fra IT-bedrifter

- leder Øyvind Øverby (OyWin AS),
- nestleder Stein Eriksen (Interconsult Norgit AS),
- Robert Roppestad (Høgskolen i Østfold),
- Harald Nordgård-Hansen (Linpro AS) og
- Kjell Arne Græsdal (Bravida AS).

Varamedlemmer har vært

- Audun Grotterød (Compodeal AS) og
- Bjørn Svendsen (Integrasjonspartner AS).

Sekretariatet er ivaretatt av Stiftelsen Østfoldforskning ved Frode Ramstad Johansen.

Innhold

Borg IKT-forum	3
Innledning	5
IKT-næringen i regionen	6
Aktiviteter - resultater og erfaringer	7
Noen resultater fra kartleggingen	9
Utviklingsmuligheter	10
Forbruk og finansiering	11

Innledning

Nettverksbasert regional utvikling av IT-bransjen i Østfold.

"Det blir stadig viktigere å sikre verdiskapingen i samfunnet ved at resultater fra forsknings- og innovasjonsaktiviteten materialiserer seg i forretningsideer som kan selges i et marked, enten nasjonalt eller internasjonalt."

Nærings- og Handelsdepartementet 2002

Informasjons- og kommunikasjonsteknologinæringen har gjennom 1990-tallet levd med vekst og vært preget av ny teknologi, spredning av produkter og tjenester til en rekke nye kundegrupper, økt fokusering fra media og myndigheter, økt markedsfokus og vekst i omsetningen. I 1998 omsatte IKT-sektoren for første gang mer enn olje- og gasssektoren i Norge (BI, Verdiskaping og internasjonal konkurransedyktighet i norsk IKT-sektor, forskningsrapport nr 11 - 2000).

2001 markerte slutten på fem år med høykonjunktur i norsk økonomi og IKT-næringen er etter toppårene 1999 - 2000 nå nede i en dyp bølgedal. IKT-næringen er nå i en omstillings- og posisjoneringsfase hvor en rekke bedrifter faller fra og hvor det er overskudd av kvalifisert arbeidskraft.

Trenden er dog at IKT blir en stadig viktigere innsatsfaktor i andre næringer, samtidig som øvrig kunnskapsutvikling gir nye muligheter. Nye markedsområder som vokser frem er blant annet bioinformatikk (bioteknologi og IT) og t.i.m.e-næringen (sammensmeltingen av IKT, media og underholdning). I 2001 brukte vi for første gang mer penger på underholdning enn til mat (SSB, www.ssb.no).

Det ligger en intensjon om at deltakende bedrifter i Borg IKT-forum skal utvikle sosialt og verdiskapende samarbeid med kompletterende IT-bedrifter, oppnå verdiskaping gjennom samarbeid i nettverk om løsninger, produkter og tjenester, samt bygge opp kunnskap om betydningen av FoU og øke andelen av FoU-arbeid i bedriften gjennom deltakelse i prosjekter gjennom nettverket.

IKT-næringen i regionen

Regionen dekker 120.000 mennesker og er porten mot Europa. Tidligere analyser (blant annet Østfold 2000+) viser at deler av regionen har (minst) to utviklingsretninger; soveby for nærliggende Oslo eller selvstendig utviklingsregion med et oppegående næringsliv.

IKT-næringen som omfatter rundt 100 bedrifter, Høgskolens dataingeniørstudium og Stiftelsen Østfoldforskning, er ikke tydelig i regionen, og dens betydning for utviklingen av regionen er ikke tilstrekkelig klarlagt. Kommunene satser på kunnskapsnæringene og utdanning for fremtiden, og dette tilsier at IKT-næringen både blir en viktig aktør og må synliggjøre sin betydning i denne sammenheng.

Kartleggingen av IKT-næringen i nedre Glomma 2001-2002 ga ingen entydige resultater. Det synes likevel tydelig at det er behov for videre undersøkelser av IKT-næringen for å tydeliggjøre og styrke næringen og samtidig informere og styrke kundesiden, samt for å bidra til at IKT-næringen engasjerer seg i samfunnsutvikling og rammevilkår for eget og regionens beste (STØ, OR.xx.02 Kartlegging av IKT-næringslivet i nedre Glomma).

Aktiviteter - resultater og erfaringer

IKT-næringen i Østfold er i endring - flertallet ser ut til å være i en konsolideringsfase hvor flere bedrifter har redusert antall ansatte og enkelte bedrifter dessverre er konkurs. Samtidig er det lyspunkter:

- Borg IKT-forum har deltatt i utviklingen av felles næringsplan for Fredrikstad og Sarpsborg kommuner med representasjon i to arbeidsgrupper; kompetansegruppen og infrastrukturgruppen. Dette arbeidet fortsetter i 2003. Borg IKT-forum er nå også representert i styret i Fredrikstad utvikling, næringsnettverket for Fredrikstad, gjennom nestleder i forumet.
- Det er gjennomført ni styremøter i forumet.
- To av bedriftene som møtes i regi av forumet har sammen utviklet et nytt produkt for utrulling og vedlikehold av tynne klienter. Konseptet er utviklet av Bravida SørØst og LinPro og ble lansert og presentert første gang offentlig på Bravidas Bolkesjøseminar. MultiFrame er et rammeverk for utrulling og vedlikehold av tynne klienter sammen med annen nettverkselektronikk. Konseptet inneholder klienter som er nøytrale i forhold til bruk av terminal og applikasjonsservere. Det er derfor mulig å benytte MultiFrame-klienter mot Citrix MetaFrame, MS-Windows terminalservere, X (Linux/Unix), IBM stormaskiner og Internett. Linux benyttes som operativsystem.
- To av bedriftene som møtes i regi av forumet vil samarbeide om søknaden til et EU-prosjekt som omhandler elektroniske sertifikater på havet. Norgit Interconsult som har deltatt i flere EU-prosjekter har invitert nystartede CompoDeal til å delta på utviklingssiden. Compodeal har dermed fått god drahjelp til utvikle sin FoU-satsing.
- Flere av bedriftene har på slutten av året samarbeidet om tilbud. Resultatene av disse prosessene er ikke kjent ved utgangen av året.
- Forumet arrangerte flere seminarer med fokus på fag, forretningsmuligheter og kulturforståelse:
 - Fusjonen mellom HP og Compaq med fokus på organisasjonsutvikling og kulturforskjeller og -forståelse. Foredragsholdere fra HP/Compaq (leverandør) og IKT Norge (interesseorganisasjon). 22 deltakere.
 - .NET-erfaringer i Windows- og Linuxverdenen med et forsøk på å belyse utviklingsmuligheter og bygge bro mellom to ”verdener”. Foredragsholdere fra Linpro og CyberComm (leverandører). 20 deltakere.
 - Åpen kildekode og fri lisensiering med vinkling mot nye kundekrav og strategier. Foredragsholdere fra Linpro (leverandør), Sarpsborg kommune (krevende kunde) og høgskolen i Østfold (kompetanse). 37 deltakere.
- Det er opprettet kontakt med Eksportrådet og den nasjonale IT-organisasjonen IKT-Norge i løpet av året.
- IT-miljøet i Halden ble presentert i eget bilag til Computerworld 7. august 2002. Presentasjonen var positiv og bør bety mye markedsmessig for dette miljøet. Det samarbeid som er mellom bedrifter i forumet med bedrifter i Haldenmiljøet bør kunne utnyttes positivt.

- Det er under utvikling fire kunnskapssentre i regionen - Designsenteret i Moss, Mediaparken i Fredrikstad, Innovasjonssenteret i Sarpsborg og IT-senteret i Halden - som sammen er tenkt profilert som kunnskapsparken i Østfold. Dette gir nye muligheter til tverrfaglig utvikling og nye satsingsområder for IT-næringen.

Kartleggingen av IKT-næringen i nedre Glomma 2001-2002 er gjennomført og rapporten er utformet med sikte på både å fremlegge fakta og næringens egne oppfatninger av IKT-næringens situasjon og muligheter. Rapporten fremlegger ingen diskusjon av resultatene, til dette var svarprosenten for lav og svarkvaliteten for varierende. Det arbeides med sikte på en intern oppfølging og revidering av kartleggingen.

Borg IKT-forum gjennomfører månedlige styremøter og arrangerer frokostmøter med faglig fokus, det vises også til årsberetningen som er publisert på www.borg-ikt.org.

Noen resultater fra kartleggingen

27 av 110 virksomheter besvarte spørreskjemaet, dette gir en svarprosent på 24,5.

Omsetningen har økt fra 1999 til 2001, mens resultatgraden er forverret. Virksomhetene har tro på både sterk økning av omsetningen og betydelig forbedret resultat for 2002. Dette er interessant med tanke på at estimatene hovedsakelig er nedtegnet januar og februar 2002.

Virksomhetene leverer et bredt tilbud av produkter og tjenester. Tre fjerdedeler av virksomhetene leverer konsulenttjenester, mens salg av kurs og opplæring og salg av programvare leveres av nesten halvparten av bedriftene.

Det er en overvekt av underleverandører kontra hovedleverandør i distriktet, men enkelte av virksomhetene vil kunne spille begge roller avhengig av typen og størrelsen av leveransen.

Kundene handler i stor grad hos konkurrenter utenfor nedre Glomma og Østfold. Nedre Glommaregionen er dermed åpenbart en del av et større markedsområde.

Hovedutfordringene for økt vekst er personell, kapital og markedsføring. Teknologiutvikling og kvalitetsystem anses i liten grad som begrensende faktorer i så måte.

Av 277 ansatte har 86% (237 personer) utdanning tilsvarende ingeniør/dh.kandidat, 14% (38 personer) tilsvarende siv.ing/cand.scient, mens 0.7% (2 personer) har utdanning på doktorgradsnivå.

Utviklingsmuligheter

Det er behov for å segmentere bransjen og arbeide sterkere mot de med størst potensiale for verdiskaping. Utgangspunktet er de utviklingsorienterte bedriftene som er villig til å satse på forsknings- og innovasjonsaktiviteter. Målet er å utvikle samarbeid mellom flere av disse bedriftene ved å foreta en systematisk analyse av kompetanse- og produktområder, utfordringer og muligheter.

Det arbeides med å engasjere fylkeskommunen og kommunene i en større satsing under arbeidsnavnet *eØstfold*. Bakgrunnen er *eNorge*-satsingen, erfaringene fra andre fylker (Sogn og Fjordane spesielt) og de prosjekter som foregår eller er planlagt i Østfold. Satsingen vil gå innenfor effektivisering av offentlig sektor, verdiskaping i næringslivet og deltakelse og identitet på linje med *eNorge*. Et av målene er å profilere IKT-næringen overfor fylkets offentlige sektor og næringsliv på en slik måte at den alltid anses aktuell i forbindelse med IKT-relaterte anbud eller prosjekter. Manglende kunnskap begge veier gjør at det ikke er slik i dag.

Borg IKT-forum er definert inn som delprosjekt i Stiftelsen Østfoldforskning strategiske innovasjonsprogram. Det er ønskelig i sterkere grad å trekke inn erfaringene fra innovasjonsprogrammet i Stiftelsen Østfoldforskning.

Forbruk og finansiering

Aktivitet	Forbruk og finansiering	Finansieringspartner
Utviklingen og driften av Borg IKT-forum	175.000	
	75.000	Fredrikstad kommune og Sarpsborg kommune
	90.000	Egeninnsats styrets medlemmer (ledere av IT-bedrifter)
	10.000	Egeninnsats Stiftelsen Østfoldforskning
Kartlegging av IKT-næringslivet i Nedre Glomma	50.000	
	50.000	Fredrikstad kommune og Sarpsborg kommune

Utviklingen og driften av Borg IKT-forum

Styrets egeninnsats beløper seg til 90.000 kroner, basert på fem deltakere på 9 møter á 2,5 timer og en timepris på 800 kroner.

Sekretariatet er finansiert med 75.000 kroner av Fredrikstad kommune og Sarpsborg kommune, samt 10.000 kroner i egeninnsats fra Stiftelsen Østfoldforskning.

Kartlegging av IKT-næringslivet i Nedre Glomma

Kartleggingen ble finansiert med totalt 50.000 kroner av Fredrikstad kommune og Sarpsborg kommune.